

Talousvaliokunta 13.2.2020

Euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän talousarviovälineen rahoittaminen valtiosopimuksen kautta

Puheena oleva ”talousarvioväline” on kompromissi euroalueen maiden välistä suhdannetasausvälinettä kannattavien ja sitä vastustavien maiden kesken. Instrumenttia ei päätetyssä muodossaan ole tarkoitettu suoraan suhdanteiden tasaamiseen. Sillä ei kaavaillun kokonsa (13-15 mrd € seitsemän vuoden aikana) puolesta olisikaan merkitystä suhdannetasajana. Väline on tulkittavissa nykymuodossaan lähinnä koheesiopolitiikan uudeksi instrumentiksi.

Välineen rahoitus perustuu lähtökohtaisesti EU:n budjettiin. Euroalueen ja koheesiopolitiikan ulkopuoliset maat Ruotsi ja Tanska saavat hyvityksen siitä, että budjettivaroja käytetään tällaiseen tarkoitukseen.

Nyt keskustelun kohteena on EU-budjettirahoituksen täydentäminen valtiosopimukseen perustuvalla kansallisella lisärahoituksella.

Suomi ei ole pitänyt tällaista jäsenvaltioiden suoraa lisärahoitusta tarpeellisena. Suomi ei kuitenkaan ole vastustanut lisärahoituksen järjestämistä vapaaehtoisella pohjalla.

Keskustelussa oleva rahoitusväline ei ole pienen kokonsa takia merkityksellinen euroalueen toiminnan kannalta nykymuodossaan. Lisärahoitus valtiosopimuksen perusteella voisi sen hyötyjä toki lisätä, mutta samalla välineeseen liittyvät riskit kasvaisivat.

Suomella ei ole mitään syytä estää euroalueen jäsenmaita täydentämästä välineen rahoitusta vapaaehtoisella pohjalla. Toisaalta Suomella ei ole välitöntä, kansalliseen etuun perustuvaa syytä osallistua sellaisen rahoitukseen. Tällaiseen osallistumisen voisi motivoida vain osana isompaa poliittista kompromissia, joka esimerkiksi johtaisi valtioiden pankeille aiheuttamien riskien rajaamiseen.